

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 120. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801822432.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Den første af dem, Den politiske Kandestøber, blev opført i 1722. Den blev en stor Publikumssucces. Tilskuerne strømmede til i saa store Mængder at mange maatte staa og vente i Forhallen og ikke kunde komme ind, hvad de saa end gjorde. Men der var mange der blev vrede over Handlingen i denne Komedie. De forstod nemlig ikke rigtig hvad Satiren var rettet imod, og saa protesterede de imod at der blev gjort Nar af Byens Borgmestre og Raadmænd. I Virkeligheden er der aldrig skrevet nogen Komedie som er mere paa Øvrighedens Side. Der bliver nemlig skudt paa den Slags jævne Mennesker der sidder paa Kroerne og rakker ned paa Regeringen og Generalerne over et Krus Øl, diskuterer, kritiserer og fordømmer Fyrsters Planer og Handlinger saa skraasikkert som om de selv var erfarne Hærførere eller forhenværende Borgmestre eller Finansministre, ikke bare Smaahaandværkere. Det er den Slags Mennesker der faar deres Fejl afmalet i 121 Helten i denne Komedie, en Haandværker - Kandestøber - som nogle Raadsherrer der giver sig ud for at optræde paa Byraadets Vegne hilser som Borgmester i den Hensigt at han skal blive indviklet i politiske Sager som han ikke forstaar et Muk af, og derved lære hvor vanskeligt det er at styre en Stat. Dette sker. Saa opgiver han sine skøre Ideer, indser sin egen Begrænsning og holder sig for Fremtiden paa Maatten. Jeg kan ikke tænke mig noget mere nyttigt og agtværdigt Handlingsforløb end dette, især ikke i Republikker, hvor den jævne Mands respektløse Snak gaar saa vidt at ingen Love og ingen Straf kan holde den i Tømme.